

УДК 331.108

Т. Василюшин

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДИНАМІКА ОБСЯГУ РЕАЛІЗОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ЗА ОСТАННІ ШІСТЬ РОКІВ

T. Vasylyshyn

THE DYNAMICS OF VOLUME OF SOLD PRODUCTS OF MACHINE BUILDING INDUSTRY OF UKRAINE FOR THE LAST SIX YEARS

Сучасне машинобудівне підприємство намагається реалізувати вже виготовлену продукцію, що міститься на складах, без нарощування темпів виробництва. Це є однією з основних причин зниження обсягів виробництва і реалізації продукції, і в свою чергу, значення фінансових показників підприємств даної галузі.

Збут, тобто реалізація виготовленої продукції підприємствами машинобудівної промисловості є однією з найважливіших проблем сучасної економіки України.

Аналіз діяльності машинобудівних підприємств за 2008–2013 роки свідчить про зменшення обсягів реалізації продукції. Проте його частка в структурі промисловості коливається в межах 9,8–13,3%, коли у розвинених країнах цей показник складає 25–45%. Це є негативною тенденцією, що свідчить про занижене значення машинобудівної галузі в економіці країни.

Для дослідження динаміки зміни обсягів реалізації продукції машинобудівної галузі побудуємо таблицю 1 [1].

Таблиця 1 - Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності у 2008-2013 роках, млн. грн.

Види діяльності	2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Обсяг реалізованої продукції	У % до всієї реалізованої продукції	Обсяг реалізованої продукції	У % до всієї реалізованої продукції	Обсяг реалізованої продукції	У % до всієї реалізованої продукції	Обсяг реалізованої продукції	У % до всієї реалізованої продукції	Обсяг реалізованої продукції	У % до всієї реалізованої продукції	Обсяг реалізованої продукції	У % до всієї реалізованої продукції
Промисловість	917035,5	100	806550,6	100	1065108,2	100	1329256,3	100	1115224,5	100	1111268,8	100
Машинобудування	121780,4	13,3	85833	10,6	116348,5	10,9	154184,9	11,6	140569,3	12,6	109021,2	9,8
Виробництво машин та устаткування	37271,5	4,1	34245,7	4,2	39778,4	3,7	48313,2	3,6	40644,5	3,6	32624,5	2,9
Виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування	25580,5	2,8	24504,7	3	27708,9	2,6	34412,5	2,6	29804,8	2,7	27253,1	2,5
Виробництво транспортних засобів та устаткування	58928,4	6,4	27082,6	3,4	48861,2	4,6	71459,2	5,4	70120	6,3	49143,6	4,4

Структура української машинобудівної промисловості протягом останніх шести років залишалась відносно сталою. Найбільшу частку в обсязі машинобудування займало виробництво транспортних засобів та устаткування, лише у 2009 році це місце

посідало виробництво машин та устаткування (39,9%). Протягом усіх років найменшу частку становило виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування.

У 2013 році структура машинобудівної промисловості мала такий вигляд: виробництво транспортних засобів та устаткування - 45,1%; виробництво машин та устаткування - 29,9%; виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування - 25%.

Далі проведемо порівняльний аналіз індексів промислової продукції машинобудування за видами діяльності у відсотках до попереднього року за даними Державної служби статистики України [2].

Протягом 2010–2011 років темпи приросту обсягу продукції машинобудівних підприємств перевищували темпи приросту промисловості. Це можна пояснити наявною сприятливою ситуацією на ринку, підвищеною активністю інвестиційної діяльності, яка була спрямована на технологічне переоснащення підприємств, та зниження темпів приросту в цілому по промисловості.

2009 рік був кризовим для усіх галузей промисловості включаючи машинобудівну галузь також. Обсяг виробництва продукції машинобудівними підприємствами скоротився на 44,9%, коли обсяг продукції промислових підприємств скоротився на 21,9%.

У 2013 році спостерігався спад виробництва промислової продукції на 4,3%, а машинобудівної – на 13,2%.

Дані свідчать про те, що на ринку машинобудування у 2009 році відбувся спад виробництва, піднесення у 2010 та 2011 роках, і знову спад у 2012 та 2013 роках. Індекс промислової продукції машинобудування у 2013 році був на рівні 86,8%, по промисловості загалом цей показник є значно вищим (95,7%).

Найбільший спад виробництва у 2013 році відбувся по таких видах діяльності: виробництво радіологічного, електромедичного й електротерапевтичного устаткування - на 64,3%; виробництво металообробних машин і верстатів - на 36,4%; виробництво залізничних локомотивів і рухомого складу - 34,5%; виробництво автотранспортних засобів - на 31,7%; виробництво проводів, кабелів і електромонтажних пристроїв - на 25%.

Робимо висновок, що зростання виробництва у порівнянні з 2012 роком спостерігалось лише виробництва електродвигунів, генераторів і трансформаторів на 8,1% та виробництва інших машин і устаткування загального призначення на 9,8%.

Література:

1. Обсяг реалізованої промислової продукції за видами діяльності // Веб-сторінка Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.

2. Індеси промислової продукції за видами діяльності // Веб-сторінка Державного комітету статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.